

2. Příspěvky

EUROPLAT: nová akademická síť pro podporu výuky psychologie v Evropě

EUROPLAT: new academic network for support the teaching of psychology in Europe

Jan Mareš¹, Aleš Neusar²

¹*Katedra psychologie Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity*

²*Katedra psychologie Filozofické fakulty Univerzity Palackého*

Abstrakt: Příspěvek přibližuje aktivity projektu Europlat v Evropě i v ČR. Europlat je evropská akademická síť síť na podporu učení a vyučování psychologie, která byla založena v říjnu 2009. Formálně se jedná o tříletý grantový projekt financovaný z prostředků EK v programu pro podporu celoživotního učení (Lifelong Learning Programme). Hlavní cíle tohoto projektu jsou (a) Zvýšit kvalitu výuky a vzdělávání studentů v oblasti psychologie a (b) Podporovat rozvoj výuky a procesu učení v oblasti psychologie. Síť Europlat vychází z přesvědčení ověřené praxí, že podpora pro výuku a procesu učení musí vycházet z charakteru oboru. Aktuálně tato akademická síť zahrnuje 32 partnerů z 31 zemí a přes 53 přidružených členů. Každý rok se členové sítě zapojují do celoevropského výzkumného projektu zaměřeného na konkrétní aspekty výuky psychologie, výukové materiály i zkušenosti jsou průběžně sdíleny prostřednictvím sociálních sítí a také organizuje každoroční konferenci Europlat, což umožňuje všem partnerům setkat se a diskutovat o postupu projektu i o zkušenostech a aktuálních trendech ve výuce psychologie.

Abstract: The text describes the Europlat project activities in Europe and CR. Europlat is a European Academic Network network to support the learning and teaching of psychology. Europlat was established in October 2009. In fact it is three year grant project funded by the EC Lifelong Learning Programme. Main objectives of this project are (a) Enhance the quality of teaching and students learning in psychology and (b) Develop the scholarship of teaching and learning in psychology. Europlat was formed on an evidence based belief that support for teaching and learning should be discipline-based. It involves 32 partners from 31 countries and it is also spending ideas through 53 associate members of the Europlat network. Each year members of the network complete a research project focused on concrete aspects of psychology teaching practice, spending ideas through social networks and organize annual Europlat meetings which enable all partners to meet and discuss the progress of the project.

Klíčová slova: výuka psychologie, evropská akademická síť, sdílení zkušeností

Key words: teaching of psychology, learning of psychology, European academic network, sharing of experiences

Cílem příspěvku je představit evropskou odbornou síť Europlat jako mezinárodní projekt, který se snaží podporovat a propagovat osvědčené postupy i inovace ve výuce psychologie, získávat informace o výuce psychologie v jednotlivých Evropských zemích, jakož i propagovat kompetenci absolventů psychologie pro jejich potencionální zaměstnavatele.

Europlat je evropská akademická síť síť na podporu výuky psychologie, která byla založena v říjnu 2009. Formálně se jedná o tříletý grantový projekt financovaný z prostředků EK v programu pro podporu celoživotního učení (Lifelong Learning Programme). Hlavní cíle tohoto projektu jsou (a) Zvýšit kvalitu výuky a vzdělávání studentů v oblasti psychologie a (b) Podporovat rozvoj výuky a procesu učení v oblasti psychologie. Síť Europlat vychází z přesvědčení ověřené praxí, že podpora pro výuku i podpora procesu učení na straně studentů musí vycházet z charakteru oboru.

V rámci sítě Europlat se spolupráce konkrétně projevuje v oblasti výměny znalostí (formou workshopů, newsletteru a výročních konferencí), sdílení příkladů dobré praxe a výukových inovací (krom uvedených aktivit i sociální síť – např. [kanál na serveru YouTube](#) (Europlat, 2011c) či stránka

na Facebooku (Europlat, 2011b) a Twitteru (Europlat, 2011a)) a zapojené instituce se také aktivně podílejí na výzkumných projektech, které byly naplánovány na každý rok projektu a kterým se budeme věnovat dále. Do budoucna se uvažuje i o rošíření aktivit o studentské výměny, podporu mobility učitelů i částečné propojení s firemní praxí formou navazujícího projektu. Aktuálně tato akademická síť zahrnuje 32 partnerů z 31 zemí a přes 53 přidružených členů.

Tato síť nevznikla na zelené louce; je formálním zastřešením aktivit, které před schválením projektu probíhaly nezávisle na různých odborných fórech (Upton, Trapp, 2010), ať už se jednalo o Evropskou federaci asociací učitelů psychologie sdružení národních a regionálních asociací učitelů psychologie na základních a středních školách (EFPTA – <http://www.efpta.org/>) funující v rámci Evropské federace psychologických asociací (EFPA – <http://www.efpa.eu/>), autorský tým připravující Evropský certifikát z psychologie (EUROPSY – <http://www.europsy.cz/>) či národních aktivitách probíhajících například ve Velké Británii jako je Higher academy network (<http://www.heacademy.ac.uk/>) či podobné aktivity v dalších evropských zemích. Založení celoevropské akademické sítě spojující učitele psychologie na vysokých školách je pak již jen logickým vyústěním těchto aktivit do podoby formální struktury.

Katedra psychologie FSS MU v projektu Europlat

Na Fakultu sociálních studií Masarykovy univerzity přišel návrh na zapojení do projektu Europlat s spolu s dr. Neusarem a jeho interním doktorským studiem. Motivů zapojit naše pracoviště do aktivit této sítě bylo hned několik:

- Zapojení katedry do prestižního projektu, který grantem podpořila Evropská komise (European Commission Lifelong Learning Programme Erasmus Academic Network).
- Zapojení do katedry do tří výzkumných projektů, které přispěly k evaluaci a inovaci výuky (v rámci projektu Europlat se jednalo o výzkumy inovací výuky (Reddy a kol., 2011), názorů akademiků na uplatnitelnost absolventů na trhu práce a výzkum zjišťování kvality výuky).
- Grantová podpora účasti na konferenci a realizace výzkumu názorů na uplatnitelnost absolventů na trhu práce.
- Workshopy, přednášky a sdílení zkušeností se zahraničními partnery (k dispozici i online v rámci prezentace projektu v sociálních sítích i v podobě on-line publikací (Europlat publications, 2011)).

Tříčlenný tým z katedry byl zapojen do výzkumu názorů vysokoškolských učitelů a managementu kateder psychologie připravujících budoucí psychology na problematiku jejich zaměstnatelnosti, s důrazem na uplatnění absolventů bakalářského stupně studia. Jedná se v řadě evropských zemí o poměrně živou a aktuální problematiku, zejména v návaznosti na změny ve struktuře studia v důsledku Boloňského procesu a transformaci studijních programů psychologie v celé Evropské unii.

Cílem výzkumu bylo zjistit: (1) jaký význam této problematice kolegové z evropských pracovišť přisuzují (2), jaké problémy s uplatněním absolventů reflektují a (3), jaké postupy při řešení otázky se jim osvědčily. Zajímali jsme se také o národní kontext problematiky zaměstnatelnosti absolventů psychologického studia, který je aktuální jak u absolventů magisterského studia, ale hlavně u absolventů bakalářského studia.

Průzkum se zaměřil především na vedoucí pracovníky kateder a vysokoškolské učitele. Do výzkumu se nakonec zapojilo 32 partnerů projektu Europlat z různých kateder psychologie a 52 přidružených partnerů Europlat (dalších kateder psychologie i psychologických společností v celé Evropě). Celkový počet respondentů byl 228 (z 32 zemí a téměř stovky univerzit). Většina odpovědí přišla od vysokoškolských učitelů a výzkumných pracovníků.

Odpovědi naznačují, že problematiky zaměstnatelnosti absolventů v současné době není na většině pracovišť vnímána jako palčivý problém. Přesto se zdá, že otázka zaměstnatelnosti má rostoucí význam a odpovědi ze zemí s více regulovanými profesními požadavky a silnou odbornou komunitou (Velká Británie, Itálie, Estonsko) pravděpodobně bude ještě důležitější v budoucnu – díky zvýšení počtu absolventů bakalářského, kteří nebudou pokračovat ve studiu titulu magistra. Zdá se, že i zaměstnavatelé v těchto zemích oceňují specifické kompetence absolventů a těchto oborů a že se vyjasňuje i pohled odborné komunity na tento typ psychologické kvalifikace a jejího uplatnění v praxi. Mezi nejvíce ceněné schopnosti byly respondenty zahrnuty dovednosti realizovat výzkumné šetření a statistického zpracování výsledků, týmové komunikace a interpersonální dovednosti, kritické myšlení a znalost základů psychologického testování nebo i obecnější dovednosti, jako je psaní a prezentační dovednosti, schopnost řešit problémy, schopnost pracovat v týmu nebo jej i vést, nebo dobrá znalost angličtiny.

Kromě „klasických psychologických profesí“, kde absolventům bakalářského studia obvykle není dovoleno pracovat bez supervize, jsou jako možnosti profesního uplatnění nahlíženy profesní možnosti v oblasti vzdělávání, lidských zdrojů, marketingu nebo v každém povolání, kde je operováno s výzkumem postojů. Uplatnění absolventů magisterského studia bylo respondenty vnímáno obecně z pohledu uplatnění v „klasických psychologických profesích“.

Jak bude síť Europlat vypadat v budoucnosti?

V současnosti je připravován navazující projekt Europlat II, který by měl umožnit pokračování aktivit této akademické sítě od podzimu 2012. V cílech navazujícího projektu dochází i k určitým posunům, které přinesla tříletá zkušenost s touto formou mezinárodní spolupráce. Projekt Europlat II měl navíc rozvíjet i národní akademické sítě s cílem podpořit inovace ve výuce, výměnou zkušeností s podporou decizní sféry, zaměstnavatelům, poskytovatelům zdravotní péče i veřejných institucí v celé Evropě s nabídkou psychologicky vzdělaných a zaměstnatelných absolventů psychologických oborů. Projekt Europlat II se tedy zaměřuje na výměnu zkušeností s podporou schopnosti absolventů psychologie uplatnit se na pracovním trhu, zkušenosti s podporou mobility studentů a rozvoji výukových standardů v oblasti psychologie na evropských univerzitách i podporu obecné psychologické gramotnosti společnosti.

Jak se stát členem sítě?

Členství je skupinové, tedy členem se mohou stát katedry (či profesní organizace). Kontaktními osobami jsou v ČR autoři tohoto příspěvku.

Literatura

- Europlat – Membership* (2011) Retrieved from <http://www.europlat.org/s.php?p=18>
- Europlat* (2009). *Europlat Presentation*. [PowerPoint slides]. Retrieved from http://www.europlat.org/cmseuroplat/docs/jpg/Publications/Europlat_presentation.pptx
- Europlat (2011a). *@Europlat*. [Twitter page] Retrieved from <http://twitter.com/europlat>
- Europlat (2011b). *Europlat – European Psychology Learning and Teaching*. [Facebook page] Retrieved from <http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Europlat-European-Psychology-Learning-and-Teaching/115139471887935?v=wall>
- Europlat (2011c). *Europlat's channel*. [Youtube channel] Retrieved from <http://www.youtube.com/user/europlat>
- Europlat (European Psychology Learning and Teaching network)* (2011). Retrieved from <http://www.europlat.org/>
- Europlat Publications* (2011). Retrieved from <http://www.europlat.org/s.php?p=38>
- Reddy, P., Hammond, J., Lewandowska, A., Trapp, A. and Marques, J. F. (2011). *Innovation in the teaching of psychology in higher education in the EU*. York, Europlat. Retrieved from <http://www.europlat.org/cmseuroplat/docs/pdf/EUROPLAT%20INNOVATION%20REPORT.pdf>
- Upton, D., Trapp, A. (2010). *Teaching Psychology in Higher Education*. Oxford: BPS a Wiley-Blackwell.

Kontakt

Mgr. Aleš Neusar, Ph.D.
Vedoucí projektu Europlat pro ČR
Katedra psychologie
Filozofická fakulta UP
Křížkovského 10
771 47 Olomouc
email: a.neusar@gmail.com

Mgr. et Mgr. Jan Mareš, Ph.D.
Katedra psychologie FSS MU
Joštova 10
602 00 Brno
Email: jmares@fss.muni.cz

